

Scenariusz zajęć: Źródło ma znaczenie

Temat: Źródło ma znaczenie! – czyli jak oceniać wiarygodność informacji

Grupa wiekowa: uczniowie klas 7–8 szkoły podstawowej oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych

Czas trwania: 45 minut

Przedmiot: edukacja medialna / wiedza o społeczeństwie / godzina wychowawcza

Forma pracy: analiza treści medialnych, praca w parach i grupach, dyskusja, refleksja

Środki dydaktyczne:

- karta pracy z dwoma wersjami tej samej informacji (wiarygodna i niewiarygodna),
- infografika „Jak rozpoznać wiarygodne źródło?”,
- tablica, ekran, dostęp do internetu (opcjonalnie).

Cele lekcji

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności oceny wiarygodności źródeł informacji,
- kształtowanie krytycznego myślenia,
- uświadomienie wpływu źródła na jakość przekazu.

Cele szczegółowe (uczeń potrafi):

- wyjaśnić, czym różni się źródło pierwotne od wtórnego,
- wskazać cechy wiarygodnego źródła,
- porównać dwa źródła tej samej informacji,
- podjąć próbę samodzielnej oceny rzetelności informacji.

Tematyczna
Wideoprezentacja

Scenariusz zajęć: Źródło ma znaczenie

Przebieg zajęć: Wprowadzenie (10 minut)

Pytania otwierające (burza mózgów):

- Skąd czerpiesz informacje o tym, co dzieje się na świecie?
- Jakie strony, konta, kanały lub profile uważasz za godne zaufania?
- Czy w internecie każda informacja ma taką samą wartość?

Wypowiedź nauczyciela:

„W świecie, gdzie informacje płyną z tysięcy źródeł jednocześnie – portali, blogów, TikToka, memów, YT i forów – najważniejsze pytanie brzmi: kto to powiedział?

> Bo to, kto mówi, może być ważniejsze niż co mówi.”

Przykład:

Informacja	Kto to powiedział
„Nowy lek leczy raka!”	Blog anonimowy czy WHO
„Polska wycofuje złotówkę”	TikTok JanuszFake czy NBP
„Ten produkt szkodzi dzieciom”	Forum parentingowe czy Rzecznik Praw Dziecka

Tematyczna
Wideoprezentacja

Scenariusz zajęć: Źródło ma znaczenie

Przebieg zajęć: część główna (25 minut).

Praca z kartą pracy – porównanie źródeł (15 minut)

Uczniowie otrzymują kartę pracy, w której znajdują się dwa krótkie teksty opisujące tę samą informację – np. o nowym zakazie sprzedaży energetyków dla nieletnich. Różnica polega na stylu i źródle.

Wersja A – Źródło oficjalne:

- Ministerstwo Zdrowia poinformowało, że od 1 stycznia obowiązywać będzie zakaz sprzedaży napojów energetycznych osobom poniżej 18. roku życia.
- Nowe przepisy zostały przyjęte ustawą, podpisaną przez Prezydenta. Celem jest ograniczenie spożycia kofeiny i tauryny przez dzieci i młodzież.
- Szczegóły regulacji można znaleźć na stronie gov.pl.

Wersja B – Źródło podejrzane (styl tabloidalny):

Uwaga! Zakaz energetyków dla młodzieży! Rząd zabrania! To początek totalnej kontroli nad młodymi. Od nowego roku uczniowie nie kupią już nic z kofeiną. Czy to kolejny krok w stronę zamordyzmu?!

Uczniowie w parach lub grupach:

- czytają oba teksty,
- oceniają, który wydaje się bardziej wiarygodny – i dlaczego,
- zaznaczają elementy, które budzą zaufanie lub niepokój,
- wypełniają tabelę porównawczą (znajdzie się w karcie pracy – przygotuję ją po scenariuszu).

Mini-dyskusja i omówienie (10 minut)

Pytania do klasy:

- Co różni te dwa teksty, mimo że mówią o tym samym?
- Czy styl języka może wpłynąć na Twoją ocenę informacji?
- Jaką rolę pełni podanie źródła (np. nazwa instytucji, link, podpis)?

Tematyczna
Wideoprezentacja

Scenariusz zajęć: Źródło ma znaczenie

Podsumowanie – cechy wiarygodnego źródła:

- konkretna data i autor
- powołanie się na instytucję / źródło
- spokojny, rzeczowy ton
- możliwość weryfikacji
- unikanie clickbaitów i emocji

Kończymy scenariusz lekcji „Źródło ma znaczenie!” refleksją i zadaniem domowym – aby uczniowie utrwalili nowe umiejętności i przećwiczyli je samodzielnie.

Przebieg lekcji – zakończenie (10 minut)

4. Refleksja i podsumowanie (5 minut)

Pytania do rozmowy z klasą:

- Co było dziś najciekawsze lub najbardziej zaskakujące?
- Czy zdarzyło Ci się kiedyś uwierzyć w coś, co pochodziło z niewiarygodnego źródła?
- Jakie pytanie warto zadać, zanim uznasz informację za prawdziwą?

Propozycja notatki na tablicę:

Zanim uwierzysz:

- Kto to powiedział?
- Skąd to wiem?
- Czy mogę to sprawdzić?

5. Zadanie domowe (lub dodatkowe)

Zadanie 1 – praktyczne:

Znajdź w internecie dwie różne wersje tej samej informacji (np. o jakimś wydarzeniu, decyzji, zjawisku). Porównaj je i zapisz:

- Z jakich źródeł pochodzą?
- Jak się różnią w stylu, tytule, języku?
- Która z nich wydaje się bardziej wiarygodna – i dlaczego?

Tematyczna
Wideoprezentacja

Scenariusz zajęć: Źródło ma znaczenie

Zadanie 2 – kreatywne (alternatywa):

Zaprojektuj własny „znak jakości” dla rzetelnego źródła informacji. Wymyśl ikonę, slogan i hasło.

Na przykład: „Sprawdzone? Klikam!” albo „Źródło: mam je!”

Tematyczna
Wideoprezentacja

**Zadanie finansowane ze
środków Ministra Edukacji.**

**Pomoce dydaktyczne stworzone
przez Fundację OmniSkola.**

Komplet pomocy dydaktycznych składa się z 2 pakietów tematycznych:

1. Prawda czy manipulacja?
2. Siła argumentu.

Każdy pakiet zawiera:

- Kartę pracy
- Infografikę
- Scenariusz zajęć
- Wideoprezentację

Wszystkie pomoce dydaktyczne są dostępne bezpłatnie na portalu EduZabawy.com pod adresem: <https://eduzabawy.com/fake-czy-fakt/>

